

EESTI SPORDILEHT

8
MÄH
BER
6

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄALEKANDJA *

Tonnetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

VIII. aastakäik.

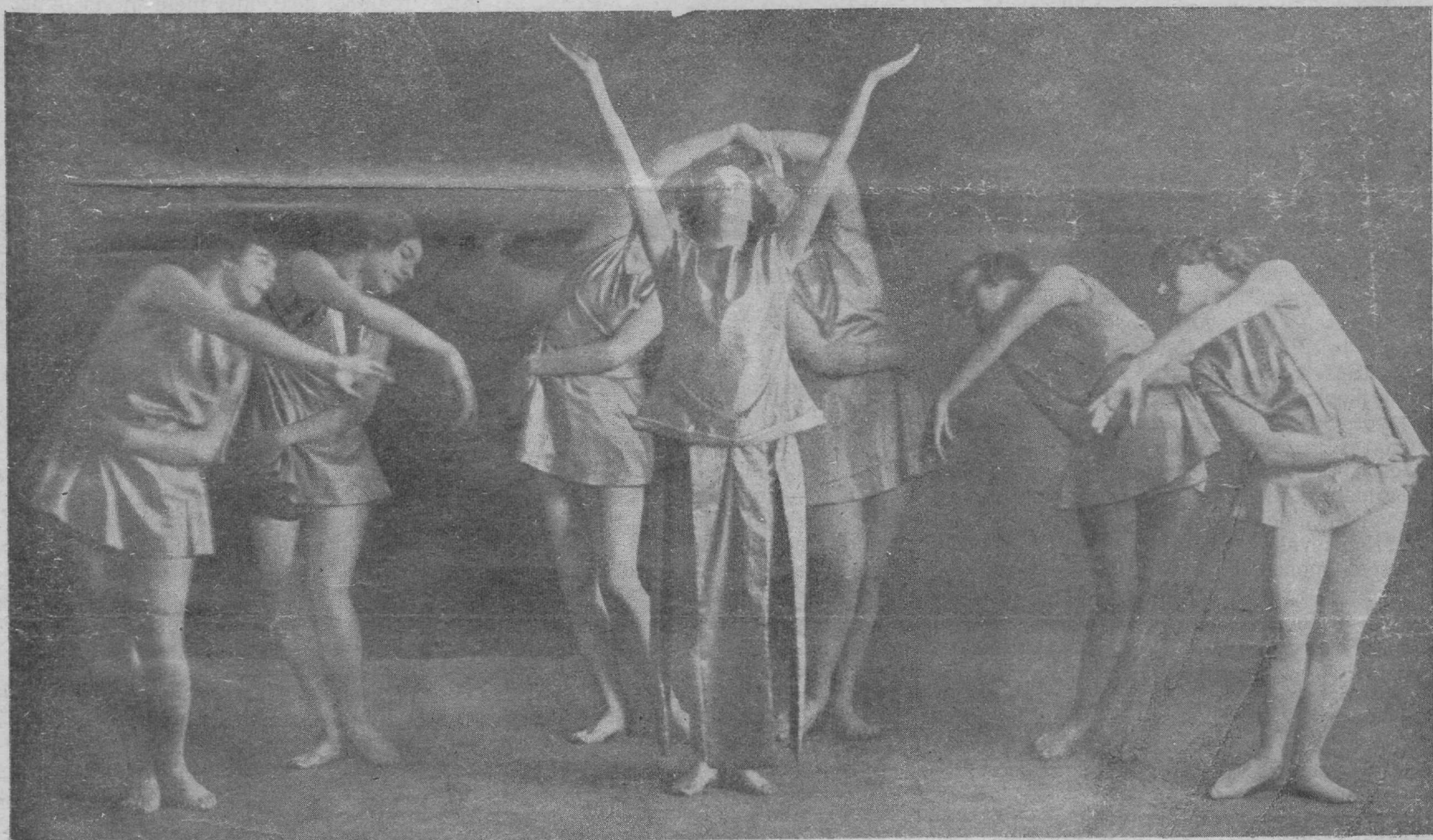
Reedel, 16. detsembril 1927. a.

VIII. aastakäik.

Tantsust ja kehakultuurist.

Tantsu ja kehakultuuri üldseisukohad. — Rudolf Labani teened tantsukunsti arendamisel.

Foto K. Akel.

Gerd Negro tantsumatineelt Estoonias 11. detsembril, kelle stuudio ainsamana harrastab Eestis modern kunsttantsu. Saades põhjaliku erialalise hariduse Rudolf Labanilt, näitab Gerd Negro individuaalse kunstiküpsuse juures tugevat pedagoogilist andi, suutes nii isiklike kui ka grupi esinemisega haruldaselt suurele vaatajaskonnale kaasakiskuvat naudingut pakkuda, nagu sellest viimaselt matineelt veel värsked mälestused. Gerd Negro on ülesvõttel grupi keskfiguurina.

Inimese elu ei ole mitte ainult võitlus olemise eest, enese füüsilise nälja ja janu kustutamise näol, vaid ka, või isegi suuremal määral, võitlus kogu selle tõmbi ja loomaliku vallutamiseks ja ümbersulatamiseks meis, mis ennast painena tunda annab. Tõuseb hingeline nälj ja janu olemise õnnelikumate vormide järele, loomuline tahe igavese ja püsiva tabamiseks, selle ahmimiseks enesesse ja liitmiseks oma vere voogamis.

See sünnib seesmise heitluse näol, paljude ohvrite, köidikute katkestamise ja loobumistega, kuni hakkab selguma meie tõelik mina, kaosest kujunema tervik, isend, millele elu avaneb hoopis uutes ja õilsamates perspektiivides ning kes elu suudab nii või teisiti oma individuaalse noodiga rikastada.

Õnneikum on seejuures kahtlemata niisugune mina-vorm, kus kooskõlastatud on kolm inimese algkomponenti: hing,

vaim ja keha. Selle harmoonilise kolmainu suhtumisest välisilma, selle rütmi, tõuse ja mõõna, tekib meis rida hingelist, vaimlist protsesse, mis väljenduvad kehalistes vormides, shestides, miimikas ja poosides. Meie jõuame tantsule, mis on kõige „inimlikum“, intiimsem ja haaramavam kunstivorm. Vast on tants kõige varem inimkonna kunstivorm ja pärit neist eelajaloolistest aegadest, mil inimene veel põitlit ega pintslit ei taibanud käsitada ja

Ringi ümber spordi.

Henry Hoek.

Spordi arenemisest.

Et spordi olemist mõista, peame meie selle üle selgusel olema, et sport on „midagi inimestevahelist“ — ta on inimeste teatud vahekord. Tagasihoidlikumal juhul vast ainult kahe inimese suhe, kõrge tsivilisatsiooni puhul sadandete ja tuhandete — lõpuks isegi inimgruppide, seltside, linnade ja rahvaste. Kuid alati jääb ta inimestevaheliseks.

Mitte ainult, et inimene üksinda mingit sporti ei harrasta, seda harrastada ei saa, ei, vaid spordile kuulub ka „huvipiirkond“. Lendur, autosõitja, kütt, ratsutaja, kes kedagi oma harrastuse vastu huvitada ei suuda, ei tee sporti. Ta on sportiline võimatus, nonsens, „olematu“.

Ta on teistele naeruks, kuid mitte sportlane — aga olukord muutub sel hetkel, kui ta teisi enesele kaasa elama või kaasa tegema suudab võita.

Võrdlus on õige lähedane kõnega. Üksik inimene, elagu ta ka miljoneid aastaid, ei suudaks kõnelema õppida. Ta võib karjuda, häälitseada — kuid mitte kunagi rääkima õppida. Üksiklane võib ratsul kihutada, metsloomi tappa — kuid sportlaseks ei saa ta kunagi. Kõne ja sport on enam kui ühe inimese saavutusprodukt.

Kui see produkt on kord juba teostunud, võib tagantjärele ka üksik inimene kõneleja või sportlane teatavas mõttes olla. Siis on nii monoloog kui sportlik üksisaavutus võimalik. Sport on inimestevaheline „jõumõõtmine“, kõne on üksiteise mõistmine häälitsemise abil. Seepärast peab meid monoloogi näide pisut mõtlema panema. Sest monoloog seisab haigliku piiril, on suurema ärrituse tunnus, ülepingutatud ettekujutus, mis enesele vastukõneleja loob, selle ellu kutsub — seda näeb. Nii on täpselt „monosportiga“, ka see on teatud ülepingutus, ta on seotud vastase või pealtvaataja ettekujutamiselega. Pealtvaatajat võib tänapäev ka alles tagantjärele esile kutsuda — sporditeate lugeja näol ajalehes, ja sel määral, et võimalikkuse või tõenäolikkuse mõte enam või vähem selgelt valitseb.

Nii on monoloog ja monosport tänapäev põhjendatavad. Kuid areneda või-

sid nii kõne kui sport ainult seltskonnast, seltskonna produktina. Ka sport on lõpmata aeglaselt inimesele siginenud. Võimata on kriipsu kusagile tõmmata ja öelda: Sellest päevast hakkas inimene sporti harrastama...

Kas ei oleks mõttetus uskuda, et inimesed leidsid enne kõne ja märkasid siis, et see laseb ennast ka läbisaamiseks kasutada? Või oleksid nad esmalt silma enesel välja arendanud ja siis ühel päeval öelnud: Sellega võib ju näha ka? Või oleks nad vibu üles leidnud ja siis tagantjärele küsinud: Sellega võib ju lasta? Kõik need on ühes inimese enesega kasvanud.

Teadagi on olnud aegu, kus kõneledes täpselt ei artikuleeritud, kus ka kindlate reeglite järele ei mängitud. Teadagi oli hiljem aegu, kus reeglid nii täpselt ei olnud määratud, kui tänapäev. Mikspärast, küsime meie, peakski inimene sporti hiljem või varem, aeglasemalt või kiiremalt arendama, kui omadusi — mõtelda, kõneleda?

Inimesekskasvamise algas ka spordi olemine. Sport sigines inimeste keskel, kes kokku liitusid, sport tekkis inimeste keskel, kes üheskoos küttisid ja võitlesid. Kõne arenes isegi teatud mõttes inimese ja looma vahel — meie mõistame (see tähendab mõningad meist) kaunis hästi koera haukumiskõnet, ja paljud hobused saavad aru oma peremehe lihtsatest ja ühesilbilistest sõnadest. Samas primitiivses mõistes on ka sport inimese ja looma vahel võimalik — vaja ainult jahikoera ja poloponyle mõelda.

Lõpmata aeglaselt on eluväljendus „sport“ arenenud. Inimkond on enesele, nagu kõigi vundamentaalsete leidude juures, aega võtnud.

Sotsiaalses kooselus on põhimäärava tähtsusega: endid häälitsemise läbi mõistetavaks teha — mida meie „kõneks“ nimetame; tundeid vahenditult teistes äratada — mida meie „kunstiks“ nimetame; ühiselt reeglite järele mängida — mida meie „spordiks“ nimetame.

Tantsust ja kehakultuurist.

(1. lhk. järg.)

kogu oma üleva ja pühaliku tantsu sulges. Tants ja jumalateenistus on neil aegadel üks ja sama.

Kuid tsivilisatsiooni arenguga jäi inimese keha ikka enam ja enam tahaplaanile, kuna üheltpoolt arenes ühekülgne vaimline virtuositeet vastandina keha kurnavale tööle. Tekkis lõhe, mis kasvas kunni hukkumisele viiva kultuurikriisini. Läks tarvis suuri ühiskondlisi vapustusi ja murranguid enne, kui inimkond märkas jälle loomulikkudele lätetele tagasi tulla, keha ka kunstiesemeks uuesti tõsta. Täiskas kehakultuur ja tants, kus viimane on eelmise viimistletum ja suursugusem aste, laiaulatusliku tegevuse kunstipärasem õis.

Tantsukunstist ja selle suhtumisest kehakultuurile kirjutab Dussia Bereska, Labani kooli väljapaistvamaid õpilasi, järgmist:

Uue tantsu kunst on noor. Ta ei ole vast isegi kui kunst tunnustatud. Kui meie muusikale, maalile või kirjandusele mõtleme, mis juurdunud meie kaasaegsete mällu ja koondunud muuseumidesse, siis on see, mida meie tänapäev tantsuks nimetame, tegelikult alles lapsekingades. Sellele kaotilisele seisukorrale vastab, et mitmesuguseid asju tantsukunsti nime all purjetab — seepärast, et nad kehaliste liigutustega seotud on. Teadagi on mõndagi sellest tantsule õige lähedat, kuid tantsukunst seisab neist kaugel ees. Selleks kulub nimelt veidi enam, kui natuke hästivalitsetavat keha ja muusikat, mille rütmika keha kaudu väljendust leiab.

Rudolf von Laban on vaevarikas töös siin lahutusprotsessi läbi viinud. Kuivõrd iganes ühele inimesele võimalik on, tuleb tema katseid õnnestunuteks pidada. Ta näitas kõigepealt, et mitte kõigis kehaliigutustes tantsu näha ei tule, samuti kui hääldatud sõnade rida luuletus ei ole. See, mida meie tänapäev tantsuks

nimetame, tekib mitmesugustest põhjustest. Väga ekslik oleks ka tantsukunsti vahetada rahvatantsu või seltskondliku tantsuga. Need mõlemad tantsuliigid kuuluvad kehakultuuri valda, mis ühest küljest võimlemise ja teisest küljest lõbutsemisega liituvad. Seltskondlikku ja rahvatantsu võib teatud mõttes selle tantsutunde keskpunktiks pidada. Kiired, mis sellest keskpunktist välja lähevad või temasse suubuvad, on ettevalmistav võimlemine, edasi peenendatud liikumisrütmi kasutamine mitte ainult lõbus, seltskondlikus märgus, vaid ka palves, nagu meie seda protsessioonides ja rituaalides näeme.

Kui meie mõningaid võrdlusi tahame tuua, siis võime öelda, et võimlemine vastab mõtlemises ja kõnekunstmis astmele, mis kõiki kõneharjutusi, retoorilisi ja loogilisi mõtteharjutusi haarab. Seltskondlik tants vastab elavale kõnelusele, juhustusletusele või teistele poeetilistele ja proosalistele avaldustele, mille eesmärk lihtsalt — lõbustada. Rituaalset tantsu võib loomulikult palvega võrrelda. Tervel sellel liinil leiame meie vahel ka sarnasusi tegeliku poeesiaga, kuid tervet luulekunsti ei saa meie siin kaasa tõmmata. Nii ei saa ka kunsttantsu mitmesuguseid vorme harilikku tantsu lülitada.

Peaviga seisab meie koolitamatus silmas. Igalpool seal, kus meie proosalikust äripäevaliigutusest kõrvalekalduvat kehajoont, mõningat harmoonilist või osavat rütmi näeme, usub meie tantsutaipamatu silm kunstilist liigutust nägevat. Vast kui meie õppinud oleme, et tantsu kunstiteos ümarik tervik on, milles hinge poeetiline kõnelus kehaliigutustes avaldub, mõistame meie, mis tants on. Siis alles on meile selge, et kunsttantsu põllul kõige mitmesugusemad võimalused peituvad, et tantsu sama hästi dramaatika, lüürika, eepika jne. võivad esineda, et liigutusümfooniad, liigutuslaulud, liigutuskvartetid ja teised vormid, mida meie tänapäev vaevalt nimetada teame, võimalikud on.

Tantsu-kunstiteoses peab üksitantsijat tema individualiteedi ja tüübilise vormi kohaselt kas madal-, kesk- või kõrgetantsijana kasutatama ja vaadeldama. Tantsu-kunstteos on ikka niiviisi loodud, et ta avaldusena teatud vaatajate ringile mõjuks. Tantsijad peavad kehaliselt ja ruumiliselt teravalt ja täpselt jaotatud olema, et iga liigutus selgesti nähtav ja koosmängus ilmselt eraldatav oleks.

Tantsukunstil on seega teised ideed aluseks kui rütmilistel võimlemisharjutustel, mida ka sagedasti tantsuks nimetatakse. Tantsu-kunstteos näitab selgelt, kas siin näit. teatud jõud dramaatiliseltsel üksteise vastu võitlevad, et lõpuks võita või alla jääda. Rullub teatud hingeline juhtumus eepiliselt või seatakse mingi meeolelu lüürilises tantsuvormis kui tervik silmade ette, millele midagi enam juure lisada ei saa, ega samuti midagi ära võtta, ilma et põhiidee kannataks.

Tantsukunstis on liigitus grupitantsudesse, kammertantsudesse ja soolotantsudesse. Seltskondlikus tantsus ja rütmilises võimlemises on soolosaavutus täiesti tundmatu.

Ka tantsukunstniku hingeline asetumine on hoopis teine. Kolm kaaluvat faktorit mängivad siin alati kaasa: kunsttantsus on keha kõigepealt viimistletud instrument, millel kunstnik mängida võib, siis loov fantaasia ja lõpuks ruum, milles kunstnik oma teosed esitab. Seal saab kunstnik kontakti nägematude vooludega,

(Järg 6. lhk.)

Kehaline kasvatus väljaspool kooli.

Dr. M. Püüman.

Võimlemisõpetajate seltsi juhatus. Istuvad vasakult: A. Kalmet, R. Wichmann, G. Kalkun. Seisavad: K. Müür ja E. Rosenblatt.

Meie kehalise kasvatus korraldamine ja õigeste roobastesse juhtimine väljaspool kooli on üks tähtsamatest ülesannetest üldse meie kehalise kasvatus tegelestele. Kui meie kooliskäija noorsugu ikkagi, kas halvasti või hästi, mingisugust kehalist kasvatust saab, siis peab rõhutama, et suurem osa meie algkoolide lõpetajaist sellest täiesti ilma jääb, — kõige vähemalt sellest, mida meie süstemaatiliseks kehaliseks kasvatuseks kutsume. Kuidas aga niisugune olukord noore kasvava organismi peale mõjub, on ju igale isegi selge. Täheandan ainult, et aastad, mis peale algkooli lõpetamist järgnevad, 14—15-aastast peale, võivad väga tihti igale noorele saatuslikuks muutuda, iseäranis siis, kui ta nõrga iseloomuga on. Ükskõik missugust ametit noor ka ei õpiks ehk mida ta ei teeks, ikka leidub „sõpru“, hanijalgades, kes asuvad teda kohe omakord kasvatama. Niisugused kasvatamise tagajärjed võivad kasvandikule väga kurvad olla ja kui sellest viimaks aru saadakse, siis on see tihtipeale hilja. Ja sellepärast on meie kohus, meie ülesanne avitavat, juhtivat kätt kohe algusest peale välja sirutada ja katsuda igat noort õiges sihis juhtida. Meie oleme väike rahvas ja seepärast peame iseäranis iga noore kodaniku nii vaimlise kui kehalise tervise eest jõudu mööda hoolt kandma, olgu tema tööpõld missugune tahes peale kooli lõpetamist; ja mida halvemates tingimustes keegi on sunnitud elama ja tööd tegema, seda rohkem vajab tema, et terve olla, puhtas õhus liikumist ja sellekohaste harjutuste tegemist. Mina kriipsutan alla puhtas õhus. Olgu harjutused missugused tahes, kuid neid tehkes väikestes kinnistes ruumides toome meie paratamata rohkem kahju kui kasu, iseäranis aga noorele kasvavale organismile.

Kui oletada, et kehaline kasvatus väljaspool kooli suure tähtsusega on, tõuseb küsimus, kes peab seda kasvatuslik tööd tegema. Siin on ainult üks vastus: spordiseltsid. Nende asutamine tiheda võrguna üle maa ja nendes noorte koondamine, organiseerimine ja õpetamine sellekohaste ettevalmistatud õpetajate poolt, see on lähema aja ülesanne. Kahjuks peab tähendama, et nii spordiseltside kui ka nendes seltsides olevate liikmete arv on praegu veel väga väike, võrreldes nende noorte arvuga, kes meil iga aasta koolist välja läheb. Ma toon siin mõned arvud meie spordiseltside liikmete kohta. Eesti kerge-, raske- ja veesporti ehk Ekraalliidus on registreeritud üle 70 seltsi 15.000 liikmega, nendest naisi 1700; jalgpalliliidus on üle 50 seltsi — 2000 registreeritud mängijaga; tali- ja spordiliidus on 20 seltsi — 750 aktiiv-spordilasega, nendest naisi 130; tennisliidus on 6 seltsi ligi 300 liikmega, 120 naisliiget, ja käsipalliliidus 25 seltsi — 500 liiget, nendest 250 naisi. Kokku oleks meil spordiseltsides Eestis enamvähem aktiivseid sportlasi 18.550, nendest naisi 2150. Spordiseltsid asuvad peaaesjalikult linnades, kuna maal spordiseltside võrk veel võrdlemisi õre on.

Teiselt poolt peab tähendama, et meil kooli- noorsoo üldine arv 140.000 on. Nendest käib algkoolides ligi 100.000 last. Järelikult on iga

aasta algkooli lõpetajate arv suurem, kui meil praegu olevates spordiseltsides liikmeid. Sellest on näha, kui palju meil noori on, kes peale kooli lõpetamist mingit süstemaatilist kehalist kasvatust ei saa. Ja kui siia veel juure arvata keskkoolide lõpetajaid vanemates aastates, siis tõuseb see arv veel märksa suuremaks. Meie rahvaarvu silmas pidades peab olema, et kehalise kasvatus alal, nii kui ka teistel aladel, meie vaevalt tähti taevast alla toome ja seepärast ei ole sugugi üleliigne, kui me lähidalt vaatame, kuidas mujal kehalise kasvatus alal tööd tehakse. Ei tarvitse kaugemale minna, kui meie vennasrahva — soomlaste juure ja vaatame kuidas seal kehalise kasvatusena väljaspool kooli lood seisavad. Kõige suurem ja tähtsam organisatsioon Soomes on Suomen Voimistelu ja Urheiluliitto — võimlemise- ja spordiliit — asutatud 1906. a. Sinna kuulub praegu 417 seltsi 36.700 liikmega. Esimesed võimlemise- ja spordiseltsid asutati juba 1870. ja 1880. aastatel ja juba 20 aasta eest oli nendes seltsides liikmete arv suurem kui meil praegu. Peale selle on Työväen Urheiluliitto, asutatud 1919. a. Praegu on seal 405 seltsi ja 21.500 liiget. Peale nende suuremate liitude ja nendes kuuluvate seltside oleks nimetada veel järgmised: Svenska Finlands Idrottsförbund — Rootsi spordiliit Soomes 63 seltsiga ja 6700 liikmega, Suomen Naisen Liikuntokasvatuliitto 68 seltsi ja 3300 liikmega, Svensk Förbund för Fysisk Fostran — Rootsi naiste kehalise kasvatus liit 16 seltsi ja 1120 liikmega. Suomen Uimaliitto — ujumisliit 27 seltsiga ja 4126 liikmega, Suomen Palloliitto 54 seltsi ja 6120 liikmega, Suomen Laisteliitto 22 seltsi ja 9000 liikmega, siis Rootsi suusatajate liit (Svenska Finlands Skiförbund) 56 seltsi ja 8700 liikmega. Peale selle on seal veel kristlikud noortenaiste ja noortemeeste seltsid, esimestes üle 5000 ja teised ligi 4000 liikmega. Kui palju veel teistes liitudes liikmeid on, näitaks tennis-, poksi- jne. minul kahjuks andmeid ei ole. Kui meie ka need andmed, mida siin Soome kohta ette tõin, kokku arvame, siis saame 1574 mitmesugust spordiseltsi ligi 130.000 liikmega, kuid tegelikult on liikmete arv veelgi suurem. Kui meie rahvaarvud Soomes ja meil kõrvu seame, siis peaks meil praegu spordiseltsides mitte 18.000 tegevliiget olema, vaid ligi 50.000, nii et selle alal seisab meil suur töö ees. Mis puutub Skandinaavia riikidesse, siis on seal niisama sportline ja kehakasvatusline liikumine väga kaugele edenenud — arvude toomine oleks siin asjata.

Kuid mitte üksi noorte koondamine ja organiseerimine ei tohiks meie ülesandeks olla, vaid, mis veel palju tähtsam ja mida esiplaanile peab seadma, see on kehalise kasvatus plaanikindel juhtimine spordiseltsides. Kahjuks peab tähendama, et meie spordiseltsides selle asjaolu peale mitte küllalt tõsiselt tähelepanu ei ole pööratud. Ei taha siin kellelegi etteheiteid tegema hakata; oleme see ära mitmesugustest põhjustest — peaaesjalikult majanduslistest, aga ka osalt sellest, et meil

kehakasvatuse juhte vastava eelharidusega vähe on. Ainult meie vanemal spordiseltsil Kalevil on korda läinud hiljuti sellekohase haridusega kehalise kasvatus juhti ametisse seada, kuna teistes seltsides seda, nii palju kui minul teada, siiani mitte korda ei ole läinud teha. Ei ole sellest küllalt, kui meie noori koondame spordiseltsidesse ja nad seal sellekohase juhi puudusel peavad omapead hakkama üht või teist spordiharu harrastama ilma sellekohaste eelharjutusteta. Niiviisi võime kasu asemel kahju tuua ja omast eesmärgist kõrvale kalduda. Teine puudus, mis meie spordiseltsides praegu olemas ja mida minu arvamise järele ka lähemas tulevikus kõrvaldada tuleks, on n. n. spordiarstide küsimus. Niiviisi meie edasi minna ei tohi. Kõik noored ja ka teised liikmed, kes üht ehk teist spordiharu harrastavad, peaksid kõige vähemalt üks kord aastas arstide poolt läbi vaadatud saama ja sellekohased mõõdud ja märkused, mis iga sportlase tervisesse puutub, sellekohastes lehtedesse — tervislehtedesse — iga aasta üles märgitama. On juhuseid, kus noored, harrastades üht ehk teist sporti, sealjuures haiged, peaaesjalikult südamehaiged, on olnud, mis niisuguse kontrollimata talitamise tagajärjel ruttu halvemaks muutub. Praegune olukord, kus üks ehk teine arst sellekohaseid järelevaatusi vabal ajal asjaarmastajana teeb, ei või mitte püsida, ja seepärast on tarvilik, et igal spordiseltsil oma arst ametis oleks.

Et kehalist kasvatust spordiseltsides süstemaatiliselt edendada, selleks on vaja ka läbi viia n. n. noorte organisatsioonide asutamine spordiseltsides, kus noortel ka oma isetegevus ehk autonoomia olemas, kuid kus siiski igasugused kehalised harjutused sellekohase kehalise kasvatus juhi kontrolli all sünnivad. Aga mitte üksi noorte tervise eest peab spordiseltsid hoolitsema, vaid sedasama peavad nemad tegema ka vanemate liikmete suhtes. Kellel on juhus olnud Soomes, aga peaaesjalikult Rootsis, viibida, see teab, et kuidas seal mitte üksi noored ei võta mitmesugustest sportlistest harjutustest elavalt osa, vaid et seda mitte vähem elavamalt ka vanemad teevad, elukutse peale vaatamata. Ka see külg meie sportlistes organisatsioonides vajab suuremat hoogu ja elustamist. Kui võrrelda Eesti ja Soome sportlisi organisatsioone, siis torkab seal üks asi väga teravalt silma ja see on Soome nais-spordiorganisatsioonid, kes täiesti iseseisvalt oma naisjuhtide juhatusel töötavad. Ja sellel alal on nemad palju suutnud korda saata. Olles veendunud, et naise kehaline kasvatus mehe omast erineb ja et naine ise peaks juhtima naiste kehalist kasvatust, ei saa mina loobuda etteheite tegemisest meie nais-kehakasvatusõpetajaile. Mis teevad meil naised sel ajal, kui Anni Colan, Elli Björkstén ja vana mamma Kallio mööda Soomet ringi rändavad ja naiste spordiorganisatsioone asutavad, neid elustavad ja nende tulevase juhte ülikoolis õpetavad? Tahaks loota, et ka meil sel alal lähemas tulevikus muudatusi tuleb ja kõige vähemalt meie tulevased nooremad naisjõud ehk selles sihis töötama hakkavad. Ühe asjaolu peale tahaksin mina lõpuks veel tähelepanu juhtida ja see on — parema vahekorra loomine meie koolide ja spordiseltside vahel. Siin on valitsemas teatav antagonism. Millegipärast vaadatakse spordiseltside peale kõõrdi ja meie üksikute keskkoolide juhid keelavad isegi ära õpilastel spordiseltsidest osa võtta. On ju õige, et igauks, iga õpilane ei saa seda teha mõnel põhjusel, kuid on ka neid õpilasi, kellel seda ülekeevat energiat jätkub nii vaimlise kui ka kehalise töö jaoks ja sellepärast ei oleks õiglane, kui seda keeldu üldistataks, vaid seda peaks tegema iga üksiku kohta eraldi koolijuhataja ja spordiseltsi juhatus kokkuleppel. Kui meie selles sihis töötada katsuks, mida siin lähidalt puudutasin, siis seaksime kehalise kasvatus väljaspool kooli niisugusele kohale, nagu tema olema peab ja selles mõttes soovin kõigile jõudu töötamiseks, kes kehalise kasvatus vastu huvi tunnevad.

— Kehaga trügimine selja tagant on jalgpalli põhimõttelikult keelatud. Ingliskeelne aigtekst teeb aga selles ühe erandi, nimelt: Kui keegi mängija ennast momendil, mil teda atakeritakse, ennast näoga oma värava poole pöörab, takistades nii sihilikult vastase edasitungi, on teda õigus ka seljatagant trügida.

Suusatamise tehnikast.

A. Palmroosi loengute järele J. Luks.

Õnnestunud tellemargikaar.

Suusasammud.

Tõuge kätega.

a. Algseis. Suusataja seisab sirgelt suuskadel, jalad üksteisest suusa laiuselt eemal. Käed keppidega ette sirutatud, kusjuures kepi alumised otsad on taha poole hoitud ja on toetatud otstega vastu lund. Kepi rõngad on jala ninadest rõnga laiuselt ees ja kõrval.

b. Tegevus. Keha kallutus ette, tõus kergelt varvastele, põlvi vähe kõverdada ja siis kätega tõuge keppidele anda, kuni käed taha sirguvad. ühes käte tahainemisega sirguvad ka jalad põlvedest, kuid keha väike kallutus jääb ette püsima.

Uut tegevust algame samuti, seks toome kepid ette ja asetame nad seisu, nagu algseisus ette nähtud jne.

Käte tõuge ühe jala aitamisega. Sel momendil, kui kepid ette toome ja tõukamist algame, laseme ühe jala edasi libiseda. Tagaseisev jalg annab väikeset tõuke ja tuuakse kohe eelseisva jala juure.

Harilik samm. Vasak jalg teeb libiseva sammu ette ja parem käsi teeb samal ajal kepiga tõuke. Sedasama vastupidiselt. Kogu tegevuse juures kehahoid vaba, väikesest kallutusega ette.

Vahelduv samm. Sünnib samuti nagu harilik samm, kuid ainult selle vahel, et iga sammu aeg ei tõugata. Jäetakse üks käetõuge vahele. Seda sammu tarvitatakse mägedel ja künklikel maastikul, kus igakord tõugata ei saa. Siin võib ka 5—6 sammu pealt tõugata. Et seda sammu kergem ära õppida oleks, tõugata siis kui juhtub.

Väikesest mäest ülesminek. Keha tasakaal vähe eeljalale, see takistab tagasilibisemist. Ülesminek mäest ei tohi sündida mitte libiseval sammul, vaid astudes, mis tagasilibisemist takistab. Mida madalam mägi, seda pikem samm. Kepid tulevad taga hoida, mis kindlamat tuge annab.

Väiksema t järskmäest ülesminek. Siin on ülesminek otsesihh võimatu. Suusataja asub küljega mäe

poole, mäepoolsed suusääred maha surutud. Mäkke ülesminemisel enne astuda mäepoolt jalaga samm ülespoole ja siis alumisega järele. Kepid on astumisel toeks — tasakaalu hoidmiseks.

Suurest mäest ülesminek. Suurest mäest ülesminekul ei saa tarvitada väikesest mäest ülesmineku viisi, sest et seejuures jalgade ja käte hoid on liig nõrk — libiseb tagasi. Ka ei saa tarvitada väikesest järskmäe viisi, sest see on liiga tüütav — aeglane. Kõige otstarbekohasem on siksakiline ülesminekuviis.

Madalast mäest allalask. Jalad koos, üks jalg teisest vähe ees. Keharaskus vähe ettepoole ja põlved kõverdavad. Laskumise juures peab keha lödva hoidma. Käed keppidega vabad.

Järskmäest allalaskmine. Sünnib samuti, kui madalastki mäest, ainult põlved rohkem kõverdavad ja kere ettepoole painutatud.

Hüpe. Enne trampliinile jõudmist kõverdada põlvi, et suuremat tõuget hüppemomendil võiks anda. On suusaninad jõudnud trampliini ääreni, siis keha ette ja üles sirutada, mis annabki suusatajale hüppehoo. Käed teevad sel momendil, kui suusataja õhku tõusnud, kõrvalliigutuse tasakaalu hoidmiseks. Kere selle juures vähe ettepoole kallutatud.

Mahahüppe juures jalgu põlvedest nõtkutada, mis aitab kukkumise hoogu vähendada ja edasi libisedes vasak ehk parem jalg ette viia tasakaalu hoidmiseks. Suusad peavad puutama mahatulekul ühekorraga lund. Kepid jätab hüppaja kas juba mäest allalaskmise momendil maha ehk enne ärahüpet trampliinil.

— Amsterdami jooksuaegade üle valitses mitmel pool kartus, et need küllalt head ei tulevat, kuna Amsterdami jooksuradade tubliduse üle kaheldi. Nüüd kirjutavad välismaa lehed, et sarnane kartus täiesti ilmaaegne olevat. Amsterdami jooksutee on konstrueeritud täiesti Colombesi jooksutee järele, ka tee mullasegu on sama. Jooksutee on 500 mtr. pikk ja nii sisse seatud, et nii 200 kui 400 mtr-is ainult üks kurve joosta tuleb. 200 mtr-is kuulub kurvet ainult 30 mtr.

Kiiruisutamise tagajärgi.

Oslos olid võistluste tagajärjed: 500 mtr. — 1. B. Evensen 45,2; 2. O. Olsen 45,4; 3. K. Andersen 46,0. 1500 mtr. — 1. B. Evensen 2.24,1; 2. R. Larsen 2.27,7; 3. K. Andersen 2.28,0.

Helsingis: 500 mtr. — 1. Thunberg 46,5; 2. Ovaska 47,7; 3. Blomqvist 49,1. 500 mtr. algajatele — 1. Kaukonen 50,1; 2. Orrström 51,4; 3. Hennum 53,0. 5000 mtr. — 1. Blomqvist 9.25,0; 2. Karjalainen 9.54,8; 3. Lindholm 10.04,7.

Tamperes: 500 mtr. — 1. Friman 46,4; 2. Vauhkonen 48,7; 3. Lindell 47,7; 4. Pietilä 48,0; 5. Jokinen 48,6. 500 mtr. algajatele — 1. Savia 48,3; 16-aastane Ruissalo 49,0; 3. Alander 49,5. 5000 mtr. — 1. Lindell 9.14,8; 2. Pietilä 9.22,0; 3. Jokinen 9.35,0. 5000 mtr. algajatele — 1. Uuissalo 9.37,2; 2. Savia 9.38,3; 3. Alander 9.53,2.

Soomes jäähokkei esivõistlused.

Soome palliliidu korraldusel peetakse tänava ka esimesi Soome esivõistlusi jäähokkeis. Esivõistlusele on üles annud 5 meeskonda: HJK, KIF ja IFK Helsingist, Tampereen Palloilijat ja Oulun Pyrintö, Soome jääpalliesivõistlusele on üles annud 18 seltsi.

Praegused ilmameistrid

poksis (elukutselised) on järgmised: kärbeskaal — Johnny Mc Coy, kukk-kaal — Bud Taylor, sulgkaal — Benny Bass, kergekaal — Sammy Mandell, kergekeskkaal — Joe Dundee, keskkaal — Mickey Walker, poolraskekaal — L. Loughran, raskekaal — Gene Tunney (kõik Ameerikas). Euroopa meistrid (elukutselised) on vastavalt: Victor Ferrand (Hispaania), Henry Scillie (Belgia), Antonio Ruiz (Hispaania), Luis Rayo (Hispaania), Bosisio (Itaalia), Devos (Belgia), Schmeling (Saksa) ja Paolino (Hispaania).

Hubbardi ilmarekordi ei kinnitata.

Suvel hüppas Pariisi olümpiaadi võitja ja ilmarekordimees neeger De Hart Hubbard 7.98 kaugust, mis uus hiilgav ilmarekord oleks. Nüüd ei ole aga seda Ameerika spordiliit kinnitanud, kuna hüppepalk olevat ligi 2 sentimeetrit hüppa-august kõrgemal seisnud. Ilmarekordina jääb seega püsima Hubbardi endine saavutus 7.89,6.

Itaalias veel kergejõustik.

Genua spordiselts Nafta pidas möödunud nädalal oma tegevuse juubelit, mille puhul ka suuremad võistlused korraldas. Halva maapinna tõttu kujunesid tagajärjed nõrgaks: 100 mtr. — 1. Reiser, It., 10,8; 2. Toetti, It., 11,0; 3. De Boer, Holl., 11,4. 300 mtr. — 1. Andersen, Taani, 8,57; 2. Davoli, It., 8,58. 400 mtr. — 1. Gargiullo, It., 52; 2. Vianello, It., 54. 1500 mtr. — 1. Larsen, Taani, 4,16; 2. Garaventa, It., 4,22,6; Kaugus — 1. De Boer 6,82; 2. Torre, It., 6,52; 3. Somfay, Ung., 6,35. Ketas — 1. Egri, Ung., 44,30; 2. Pighi, It., 41,17. 110 mtr. tõkk. — 1. Carlini, It., 15,4; 2. Jandera, Tsch., 15,8. 800 mtr. — 1. Barsi, Ung., 1,57; 2. Larsen 1,59,4. 10 km. käik — 1. Valenta It., 47,53; 2. Pavesi, It., 48,23,6. Kõrgus — 1. Barbieri, It., 1,80. Teivas — 1. Jensen, Taani, 3,41. Kolmik — 1. Somfay 13,75. Vasar — 1. Poggioli, It., 45,48. Kuul — 1. Egri, Ung., 13,23; 2. Chmelik, Tsch., 13,21. Oda — 1. Dominitti, It., 58,30; 2. Turanski, Tsch., 51,02.

Käesoleva numbriga

lõpetab „E. Spordileht“ oma VIII aasta-käigu. Soovides lugejaskonnale aegsasti rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat, loodame uut aastakäiku alates kõiki seniseid sõpru ühes uute mõtteosalistega eest leida võivat.

Toimetus.

Ateenast —**Amsterdami.****Silhouette.****Jooni.****Suurusi eelmistelt olümpiaadidelt.**

1. Fanfaaride puhujad mängude avamisel. 2. Reginald Walker, L-Aafrika hirv, võitis 100 mtr. Londoni olümpiaadil 10.8. 3. Paavo Nurmi. 4. R. C. Ewry, kümnekordne olümpiavõitja hoota hüpetes. 5. Flanagan, kolmekordne olümpiavõitja vasarheites. 6. Frank Foss, teivashüppe võitja Antverpenis 4.09. 7. Eric Lemming, odaviske võitja 1906., 1908. ja 1912. a. 8. Alvin Kraenzlein, neljakordne olümpiavõitja Pariisis 1900. 9. P. McDonald, kuulitõuke võitja Stokholmis. 10. Martin Sheridan, viiekordne olümpiavõitja. 11. Joseph Guillemot, Paavo Nurmi võitja Antverpenis. 12. Hannes Kolehmainen ja Jean Bouini duell 5000 mtr Stokholmis. 13. Eero Lehtonen, viievõistluse võitja 1920. ja 1924. a. 14. Ville Tuulos, kolmik hüppe võitja Antverpenis. 15. Charles Paddock.

Eeloleval kevadel täitub 32 aastat esimeste olümpiamängude pidamisest Ateenas. Kaheksad olümpiamängud on juba seljataga. Paljud on muutunud spordis selle aja jooksul nii väliselt kui sisuliselt. Suur vendluse ja rahvusvahelise sõpruse aade ning muinaskreeka eeskujud, mis olümpiamängude nurgakivideks seati, on aastate jooksul oma tsentraalselt aukohalt nihkunud ja närvepõletava tempo, saavutusekihi esiplaanile seadnud. Olümpialiiku rahu ja jumaliku mõnulemise asemel käib praegu olümpia staadionidel põrgulik kirgede tulevärk, kus igakord just eelnimetatud ideed mõttes ei seisa. Seepärast ruttas ka olümpiamängude looja parun Pierre de Coubertin oma ettevõttele aegsasti kübarat kergitama.

Meil ei ole siiski mõtet olümpiamängude sisu- ja kujumuutusest hakata järelt tegema mõnesugusest paljukurdetud spordi langusest. See on kohanenud vaid meie aja rütmile. Meie julgeme seda isegi spordi võiduks ja eluvärskuseks pidada. Oleks piinlikki kui sport oleks jäänud selle korsetliku vanaemalikkuse juure meie

päevade värsketes tuulepuhangutes, mida kui kurioosumi, kui klassiliku balletti oleks magusõndsana näoga naljaviluks vahel ette kantud suurte sõnade saatel.

Sport on läinud iseloomult lihtsamaks, vormilt tihedamaks ja tempolt ägedamaks — see on ka kõik. Ka praegu räägitakse olümpiamängude puhul vendlusest ja rahvaste sõprusest, kuid nüüd ei tulda enam kokku selle rääkimise pärast, vaid sportimise enese pärast, ja kui aega üle jääb, siis räägitakse ikka niisugused ilusad jutud maha ka. See on vast asja sisulikkust küljest.

Kuid mida olete teie, inimesed, spordi vormilikkust küljest saavutuste näol teinud! Kui Ateenasse tulid mehed, kes hädavaevalt teadsid, kuidas ketast käest lahti lasta ja õige kehaseisu võtmiseks varem hulk aega kreeka vaasikujutusi pidid uurima, siis tulevad nüüd kokku mehed, kes on enam kui oma ala professorid, nad on kõik leidurid, kelle tehnilisi ja teoreetilisi saavutusi eriteadus alles tagantjärele peab fikseerima, kus võivad kujuneda isegi uued teooriad.

Kui paljud meie poisid ei igatseks tagasi õndsaid Ateena olümpiamänge, kus 29 meetrit ketast heites võis ilmameistriks tulla, nagu 12,0 sada meetritki joostes. See oli olümpiamängude ununematu lapsepõlv. Kuid juba nelja aasta pärast toodi Pariisis esile tagajärjed, mida praegugi võib mõnuga vaadelda. Ja kahtlus tõuseb, kas mitte Ameerika sakslane Alvin Kraenzlein ei ole kõigi aegade olümpiamängude suurim atleet, kuna ta siis juba primitiivsetes oludes neli esikohta võitis niisuguste tagajärgedega, mis mitte vähem ega rohkem ei ole kui: 60 mtr. — 7,0; 110 mtr. tõkkeid — 15,4; 200 mtr. tõkkeid — 25,4; kaugus — 7,18.

Järgnevad olümpiaadid olid juba kõik „täisealised“, sööstudes ikka enam ja enam kuuma võistlusemõllu, kust ei ole enne tagasipöördu, kuni olümpiasport niivõrd kõrgele areneb, saavutuste tasapinnal püsimine niivõrd suuri pingutusi nõuab, — et ta mõttetuks muutub. See tähendaks siis ka olümpiaspordi otsa. Siis on ringkäik läbi. Järgneb paus ja uus tsükl otsast peale?

Rootsi parimad 1927. a.

Hiljuti avaldasime Eesti kergesportlaste parimad saavutused möödunud hooajal. Tasapindade võrdluseks hakkame nüüd ka tunnustatute Euroopa spordimaade tagajärgi tooma: Eestkätt Rootsi omad:

100 mtr.: H. Sjöström 10,7; B. Kugelberg 10,8; E. Lindqvist, S. Petersson ja G. Sköld 10,9. 35 meest alla 11,3.

200 mtr.: S. Pettersson 22,0; E. Lindqvist 22,1; T. Österdahl, N. Engdahl ja S. André 22,5. 13 meest alla 23,0.

400 mtr.: N. Engdahl 49,3; E. Lindqvist 49,4; C. Lindström 49,8; A. Svensson 50,0; E. Bylehn ja C. Branting 50,2. 27 meest alla 52,0.

800 mtr.: E. Bylehn 1.55,1; E. Smith 1.55,5; A. Svensson 1.56,2; B. Sjöden 1.56,3; R. Johansson 1.56,8; G. Sjögren 1.56,9. 19 meest alla 2.00,0.

1500 mtr.: E. Vide 3.56,5; N. Eklöf 3.59,0; G. Sjögren 4.00,1; F. Eriksson 4.03,4; B. Öhrn 4.03,6; E. Öhrn 4.03,6. 28 meest alla 4.10,0. 63 meest alla 4.15,0.

3000 mtr.: E. Vide 8.22,2; N. Eklöf 8.24,6; B. Öhrn 8.43,3; S. Thuresson 8.50,2; R. Magnusson 8.51,0; G. Sjögren 8.53,6. 17 meest alla 9.10,0.

5000 mtr.: N. Eklöf 14.45,3; B. Öhrn 15.09,7; A. Eriksson 15.12,8; J. Lindgren 15.13,4; B. Selén 15.17,4. 41 meest alla 16.00,0.

10.000 mtr.: E. Stenfeldt 31.38,2; B. Öhrn 31.58,6; B. Eriksson 31.59,7; B. Selén 32.14,8; H. Adamsson 32.24,8; O. Hagsten 32.28,3. 21 meest alla 33.30,0.

Maraton: R. Ohlsson 2.43.35,8; S. Lundgren 2.47.47,6; O. Wickström 2.48.25,8; D. Guttinan 2.53.26,6; W. Grüner 2.59.00,0.

110 mtr. tõkkeid: S. Pettersson 14,7; E. Wennström 14,9; A. Andersson 15,3; S. Lundgren 15,4; G. Glinzer 15,7; G. Lindström 15,8. 30 meest alla 17,0.

400 mtr. tõkkeid: S. Pettersson 54,3; U. Bengtsson 57,2; H. Hulf 57,3; N. Mohlin 58,2; T. Pettersson 58,9; S. Lundgren 59,4. 9 meest alla 60,0.

Kaugus: O. Hallberg 7.47; E. Svensson 7.28,5; O. Lindström 7.08; O. Bergmann 7.03; G. Andersson 7.02; E. Sörensson 7.01. 39 meest üle 6.60.

Kõrgus: G. Barney 1.91; H. Adolfsson, N. Bergström, I. Nilsson, B. Nilsson ja H. Jansson 1.90; 29 meest üle 1.80.

Kolmik: E. Svensson 14.76; G. Nilsson 14.47; K. Lindhoff 14.36; J. Öberg 14.29; K. Karlsson 14.13; E. Häggström 14.09. 27 meest üle 13.50.

Teivas: H. Lindblad 3.81; A. Gustafsson, E. Nilsson, P. Svensson 3.70; K. Bruno ja T. Lidman 3.60. 43 meest üle 3.30.

Oda: G. Lindström 65.66; E. Lundqvist 62.70; H. Lillier 60.11; M. Vahlström 59.35; S. Olsson 58.78; E. Blomqvist 58.78. 38 meest üle 52.00.

Ketas: A. Erikson 44.26; B. Fastén 43.43; S. Forsberg 42.69; I. Andersson 42.28; R. Wollmer 42.24; B. Ohlsson 41.98. 37 meest üle 38.00.

Kuul: B. Jansson 15.08; H. Jansson 13.88; S. Norrby 13.73; S. Sundström 13.72; S. Svensson 13.17; E. Svensson 13.07. 24 meest üle 12.00.

Vasar: O. Sköld 53.85; C. Lindh 52,02; E. Andersson 45.70; G. Jansson 44.04; M. Svensson 43.84; P. Dahlberg 43.64. 10 meest üle 41.00.

Raskus: C. Lindh 11.45; O. Sköld 10.95; G. Jansson 10.69; E. Andersson 9.83; P. Dahlberg 9.41; B. Jansson 9.30. 20 meest üle 8.50.

Tantsust ja kehakultuurist.

(2. lhk. järg.)

millest ta väärtuslik instrument lööb kõmisema. Vast nende kolme asja kooskõlast, mis tantsija loovast jõust ruumilules hingestatud keha on, tõuseb tants.

On loomulikult palju tantsijaid ja hoopis vähe tantsukunstnikke. Ka tantsukunstnikkude hulgas näitavad mõned ainult läbitõotatud keha, mida nad muusika saatel näitelaval paradeerida lasevad. Teised püüavad oma muresid ja rõõme kuidagi kehaliigutustes läbi elada, kuid sellelt kujuneb mingi käsiringutav pöörlemine, mis mingi tantsukunst ei ole. See on joovastus, mis viib lõpuks piisutatud energia lõtvumiseni — primitiiv inimesel senikaua, kui ta kokku langeb, kultuurinimesel sagedasti rafineeritud vallatusmängule. Pealtvaataja võib loomulikult rütmist, hingelisest piinast ja rõõmust kaasa kistud saada. Ta usub tantsu näinud olevat. Kuid vähem kaasakistu küsib: „Kuhu jääb siis kunstiteos?“

Tantsukunstnik peab nagu iga teinegi kunstnik, oma esitatava teose eest taanduma. See on isegi tantsija ülesanne, pealtvaatajaid nii kaugele viia, et need kunstiteost keha asemel hakkavad nõudma.

Tants on ürgloomulik kunst, mis igas inimeses elab ja vastukõla leiab. Ta on teatud võlu. Seda püütakse asjatult otsida mõnes tantsu-tehnilises detailis, dünaamikas, rütmikas, ruumilises ülesehituses. Seda otsitakse asjatult ka eksaktkehalises, sügav-hingelises elamuses. Just kõigi nende tegurite sulatise loob nimetatud võlu. Seda luua jääb individualiteedi saladuseks.

Uus kiiruisutamise hinnang.

Rahvusvaheline kiiruisutusliit on otsustanud edaspidi senise keerulise protsentuaalse paremusarvestamise süsteemi asemel lihtsamat tarvitama hakata: 500 mtr. arvestatakse iga sekund

1 punkt, 1500 mtr. jagatakse joostud aeg 3 peale, 5000 mtr. 10 peale ja 10.000 mtr. 20 peale. Võitja on see, kes konkurentisist kõige väiksema kogupunktiarvu on saavutanud.

Kaunase poksivõistlused.

Pühapäeval, 4. detsembril korraldas LDS poksivõistlused, millel osavõtjatena esinesid ka Ida-Preisi kergekaalu meister Scheida ja Ida-Preisi raskekaalu meister Vroblevsky, mõlemad Königsbergi poksiklubist Achilles.

Matschis Scheida — Markevics (LDS) võitis punktidega Scheida, kuigi Markevics esimesel roundil ülekaalus oli. Kuid teine ja kolmas round töid Scheidale, kel ilus löök, teenitud võidu. Olgu tähendatud, et möödunud aastal Palm Markevicsi k. o. löi.

Suvel, kui Kaunases elukutseliste maadlejate tschampionaati korraldati, oli nende seas ka austerlane Marko, kes kohalikkudele poksijatele ühe kuu jooksul juhatusi andis. See on üldiselt meestele hästi mõjunud.

Teises paaris Wintschas — Vroblevski oli leedulane tunduvas ülekaalus, kuigi teda valelöökide eest diskvalifitseerida oleks tulnud. Wintschas tarvitab innuga lööke klintschimisel. Viimasel roundil oli Vroblevsky täiesti groggy.

LDS kavatseb Wintschase vastu Eesti meistri Tenderi võistleva kutsuda, kuna leedulane seni oma ümbrusest ei ole vastaseid leidnud.

Joh. Holsmann.

Esimene jääpallivõistlus

möödunud pühapäeval v. s. Spordi ja Tallinna hokkeiklubi vahel lõppes eelmise võiduga 5:2 (3:1). Meistermeeskond Hokkeiklubi näitas alul kena kombinatsioonimängu ja löi esimese värava, kuid langes siis liigdribelidusse ja kaotas igasuguse edu. Kumbalgi meeskonnal ei olnud parimad koosseisud tules.

— Berliinis jooksis Meyke 500 mtr. uiskudel 51,4 ja 1500 mtr. 2.50,7.

Ervin Tammann,

Eesti parim teivashüppaja, lõpetas hiljuti Danzigi tehnikauilikooli masinaehituse osakonna diplomeeritud insenerina.

Viiburi rahvusvahelistel

maadlusvõistlustel, millest ka suurem arv rootslasi osa võttis, esinesid eestlased Pütsep, Kusnets ja Loo. Pütsep võitis rootslase Tuvessoni 9.09, Pekurise 1.35 ja Pappise töövõiduga. Kusnets lõi Kupsuse 32 sek. selili ja sai töövõidud Haavistolt, Pelliselt, rootslaselt Bohmilt, kuid oli sunnitud Kakkise vastu võistlust vigastuse tõttu katkestama. Loo võitis Hietäse 8.11, Pekkala 6.49, kuid kaotas tööga napilt Pellisele ja Rosenqvistile. Pütsep tuli oma kaalus esimeseks, Kusnets teiseks ja Loo kolmandaks.

Toimetusele saadetud kirjandus.

Politsei abikomissar H. Tann: Jiu-jitsu, nägematu relv endakaitseks. Rikkaliku pildimaterjali ja eeskujuliku selgusega enesekaitse õperaamat. Hind 200 mk.

Olympialaiset 1928, I osa. Toimetanud Yrjö Halme, kirjastanud o.-ü. Otava. Suure kümneandilise Amsterdamil olümpiaalbumi esimene osa. Sisaldab ülevaate eelmistest olümpiaadidest. 32 lhk., hind 7 Smk.

Urheiluväen joulukirja. Toimetanud Yrjö Halme, kirjastanud o.-ü. Otava. Sportlaskonna jõulualbum. Kogu sportlikke uudisjutte. 38 lhk., hind 10 Smk.

Yrjö Halme: Kilparadan Sankarit. O.-ü. Otava. 204 lhk., hind köitmatult 30 Smk. Soome suursportlaste: Frimani, Kekkose, Laakso, Lahtise, Lampise, Lindstedti, Tala, Vatheni ja Aströmi elulood.

Yrjö Halme: Urheilukalenteri 1928. O.-ü. Otava. 208 lhk., hind 125 Smk. Kõigi spordialade statistika Soome ja välismaade kohta.

B. Rosenholm

Pika ja Rataskaevu tänava nurgal, 2

Suures väljavalikus:

raua ja puusepa tööriistu, ehituse lukke, hingesid, kruvisid ja naelu. mööbli lukke, silte, habeme-, tasku-, õõgi- ja lauanuge; juukse- ja habemelõikamise masinaid; Rootsi primuseid ja jootmise lampe; liikmasinaid, liihakkimismasinaid, kalapüügi tarbeid, aiatööriistu; jalgpalle jne. Ameerika pesuväänamise masinaid, Ameerika pesurulle, koksi ja petroleumi ahjusid, tiuraudu.

Kõnetr. 31-00

Kõnetr. 31-00

Lõuna-Ameerika spordioludest.

(Eesti Spordilehe Argentiina kaastööliselt.)

Lõuna-Ameerikas hakkab sport oma laialdast hoogu võtma. Juba ärkavad üksikud troopikalilled kevadesse, kelle saavutused mainimist vääriavad. Vähem kultuursemad riigid, nagu Paraguay, Boliivia, Peru, Ecuador, Colombia, Venezuela ja Cuyana on veel spordiga lapsekingades, kuid siiski on ka seal juba märgata arglikku ja lapselikku ärkamist. Ainukene ala, mis neis riikides kaunis kõrgel püsib, on jalgpall.

Kultuursemad riigid: Argentiina, Brasiilia, Tšhiili ja Uruguay, on õigusega Lõuna-Am. spordi levitajad ja kandvad maad. Iseäranis Argentiina, kel hulk Lõuna-Ameerika rekorde ja kus sport kõigil aladel, väljaarvatud tõstmine ja maadius, kiirelt on edenenud ja edeneb jõudsasti edasi. Pruugib ainult Buenos-Airesi ringi käia ja silmitseda neid lõpmatuid soolideid, korralikke suuri ja väikseid spordivälju, kus alati ei puudu koguke mustaverd noorimehi innukalt spordi kallal harjutamast. Iga päev peetakse mitmeid võistlusi igasugustel aladel. Pühapäeviti kahe-kolmekordselt enam.

Mida siin siis harrastatakse? Aga kõike, pean avameelselt tunnistama. — Tarvitseb ainult leht kätte võtta ja te loete: Täna järgmised võistlused: jalgpall, rugby, baseball, volley, tennis, poio, basket, golf, maahockey, cricket, kergejõustik, ujumine, sõudmine, ratsutamine, autovõistl., jalgrattavõistl., jahtide võistl., poks jne. Tõesti, jääb vahest inimene teadmatusse, kuhu minna, kõik on ju huvitavad...

Kuid jumaldatud rahvusport on siin ikka jalgpall. Neid võistlusi ruttab iga noor ja vana vaatama, rääkimata veel maavõistlustest, milles kaalul riikide au ja uhkus. Enneuskumatu temperamendi ja isamaalikkusega jälgib rahvas siin võistlusi. Neid väljendusi on raske üles märkida. Juhtub tihti, et rahvas jookseb metsikus vihas mänguväljale ja jahutab oma viha eksinud ehk toore mängija kallal, iseäranis veel siis kui mäng välismaalastega käimas on ja keegi (välismaalane) omamaalasele viga teeb. Hoiatage end, kui terve nahaga pääseda tahad. Politsei on sarnasel korral armetu. Ehk jälle ümberpöörduvalt, — hiilgab mõni oma mängija mängus ja lööb võiduvärava, langeb ta kohe jumaliku sümpaatia ja aplauside osaliseks, ning tingimata tormab rahvas pärast mängu väljale ja kannab ta vägeva hurraa-hüüete all väljalt ära õlgadel. Sarnasel rahvamassil on siin suur õigus ja kui nad vaimustusse satuvad, siis ka piirita.

Ka vahekohtunikul, kellel Eestis nii suur voli ja õigus on isegi mängijaid ja pealtvaatajaid väljalt lahkuma sundida, pole siin selleks mingit õigust, peale korraliku mängu juhtimise. Jah, tal on siiski need samad õigused — kuid jumal hoidku, mis saab siis sellest mehest, kui rahvas hulluks läheb. Ja sellepärast, et iga inimesele ta tervis ja elu kallis on — püüab ka, ehk õigemini peab ta, rahva tahtmist täitma. Mängijad isegi ähvardavad tihti vahekohtunikku iga väiksema eksimise juures — ja puudub vähe, et rusikaid abiks ei võeta. Uskuge, siin vahekohtunik olla, nõuab pöörast kannatust

ja julgust, sest iga eksitus võib hädaohlikuks saada. Seda on siin aga arvesse võetud, milleks mänguväljad on piiratud kõrge traatvõrguga, et rahvas mitte väljale ei tungiks. Aga viha ees ei pea vahest ka sarnane võrk hulgalise rahvamasile põrmugi.

Brasiilias, kus ma 1 aasta 8 kuud elasin, on asjad nagu vaiksemad. Ka seal on samuti jalgpall rahvusport, kuid pealtvaatajad pole nii hullud ega metsikud. Siiski on rahval õigus söimata vahekohtunikku — sellest keegi ei pahanda, on nagu moeks juba, olgugi, et vahekohtunikul seal rohkem autoriteeti on kui Argentiinas.

Kergejõustik, samuti ka teised spordialad edenevad seal hästi. Brasiilia omab mitmeid Lõuna-Ameerika rekorde. Ka seal on korralikud ja avarad spordiväljad. Iseäranis Sao Paulos „Club Atletico Paulista“, mis üks suurematest ja täielikumatest L.-Am. Selles klubis leiab: jalgpalli-, kergejõustiku-, tennis-, basketi-, polo- ja volleyväljad, peale selle veel suure ujumise basseini, duschi ja pesemisruumidega ning mugavad riietusruumid. Ka suurepäraline seltsihoone ei puudu ühes väikese ilusa aiaga. Kõik kokku on see väli umbes 2—3 korda suurem Kadrioru staadionist. Mul oli au ka selle klubi värvisid 4 kuud kanda, mille aja sees ühe kergejõustiku võistluse kaasa tegin, millest E. Klausner juba teatas.

R. Pöder.

— Treffny tõukas keskkaalus vasakuga 97,5 kg., mis uus ilmarekord. Hans Haas parandas hiljuti sama kaalu tõuke rekordi paremaga 110 kg. peale. Kahega rebis Haas 104,8 kg., mis uus Austria rekord.

— Argentiina tuli võiduga Peru üle 5:1. L.-Ameerika jalgpallimeistriks.
— Uue Prantsuse rekordi kahega surumises püstitas Roger François 101 kg., kuna poolraskekaalus samasuguse Vibert 102,5 kg saavutas.
— Franz Diener löi Hans Breitensträteri 5. roundil knock out.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompüüestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmis-
tatud spordi ja võim-
lemise abinõusid.

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,
Telefon 10-02.

Soovitab kõiksugu spordi-
abinõusid parimatest
kodu- ja väljamaa
tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

Puuvilla-, villaseid-, floor ja
siidisukki,

moodsast ja elegant siidist
„Luxus“ pesu,

vastupidavast puuvillast
trikoopesu,

spordi- ja
supelkostüüme

ning pesupitse

valmistab ja müüb kaupmeesteie

trikoo-, pitsi- ja sukavabrik

OSKAR KILGAS

TALLINN, Prii tän. 3. Telefon 2-23.

TALVISEKS HOOAJAKS:

Suusad, kelgud, tõukekelgud,
uisud, sviitrid, kindad, schal-
lid, hokkeivarustus j. n. e.

Spordiseitsidele sõja-
väelastele ja koolidele
hinnaalandus.

Kaubamaja

„Sport“

Tallinn, Narva mnt. 19,
kõnetr. 23-00.